

दृष्टाः । हे अग्ने अथर्वा प्राणः पुष्करादधि उदकात्सकाशात्वां निरमन्यत निःशेषि-
ण मथितवान् आपो वै पुष्करं प्राणोऽथर्वेति श्रुतेः [६.४.२.२.] । वाघत इति
ऋत्विङ्गामसु [निघ० ३.१८.] पठितं विश्वस्य सर्वस्य जगतः सम्बन्धिनो वाघतः ऋ-
त्विजस्त्वां मूर्ध्नीर्थादरणेः शिरसो निरमन्यतेति व्यत्ययः यद्वा विश्वस्येति पथेक-
वचनं प्रथमावहुवचनार्थे विश्वे सर्वे वाघत इत्यर्थः ॥ यद्वा ऋचोऽयमर्थः हे अग्ने
अथर्वाख्य ऋषिः पुष्करादधि पद्मपत्रस्योपरि त्वां निरमन्यत कीदृशात्पुष्करात् मू-
र्ध्निः उत्तमाङ्गवत्प्रशस्तात् विश्वस्य वाघतः सर्वजगतो वाहकात् पुष्करपर्णमग्निम-
न्यनयन्ननिष्यादनद्वारेण सर्वं जगन्निर्वहति ॥३२॥

तमु त्वा दध्यङ्गृषिः पुत्र ईधेऽथर्वणः । वृत्रहणं पुरंदरम् ॥३३॥

हे अग्ने अथर्वणः ऋषेः पुत्रः दध्यङ्गमक ऋषिः तमु त्वा उ एवार्थे तमेव त्वाम्
ईधे प्रज्वालितवान् कीदृशं त्वां वृत्रहणं वृत्रस्य पाप्मनो हतारं ब्रह्मभूणवृत्रेषु
हन इति [पा० ३.२.८०.] द्विप् पुरंदरं रुद्रवृषेणासुरसम्बन्धिनां त्रयाणां पुराणां
विदारयितारम् वाचंयमपुरंदरौ चेति [पा० ६.३.६१.] खशि निपातः ॥३३॥

तमु त्वा पाथ्यो वृषा समीधे दस्युहन्तमम् । धनंजयं रणे-रणे ॥३४॥

पथि वर्तमानः पाथ्यः सन्मार्गवर्ती यद्वा पाथसि अन्तरिक्षे हृदयाकाशे भवः
पाथ्यः पाथोनदीभ्यां अप्रति [पा० ४.४.१११.] पाथःशब्दात् अप्रत्ययः ढिलोपः ।
वृषा सेक्ता मनः हे अग्ने त्वा त्वां समीधे संदीपयति मनसा हि ब्रह्मपन्था उप-
लभ्यते (16.) अतः पाथ्यः । मनसैवानुद्रष्टव्यमिति श्रुतेः मनसैवाभिलष्य स्त्रियां
रेतः सिञ्चतीति वृषा हि मनः । मनो वै पाथ्यो वृषेति श्रुतेः [६.४.२.४.] ।
कीदृशं त्वां दस्युहन्तमम् दस्युहन्तोतिदस्युहा अतिशयेन दस्युहा दस्युहन्तमस्तम्
नलोपः प्रातिपदिकान्तस्येति [पा० ८.२.७.] नलोपे दस्युहन्तम इति प्राति नाद-
स्येति [पा० ८.२.१७.] तमपो नुडागमः अतिशयेन शत्रूणां हन्तारम् रणे-रणे ध-
नंजयं तेषु तेषु संग्रामेषु धनस्य जेतारम् ॥३४॥

सीदं होतः स्वऽउं लोके चिकित्वात्सादया यज्ञं सुकृतस्य योनौ ।

देवावीर्देवान्हविषा यज्ञास्यग्ने बृहद्यज्ञमाने वयो धाः ॥३५॥